

Vergrijzing in de werkomgeving

Op zoek naar een huisvesting die de beleving en arbeidsproductiviteit van oudere werknemers optimaal ondersteunt

arbeidsproductiviteit
vergrijzing beleving
literatuurstudie kennis interviews workshop WODI-database
praktijk generieke interventiemogelijkheden kennisbehoefte wetenschappelijk onderzoek
werkomgeving

Arbeidsparticipatie ouderen

De potentiële arbeidsmarkt krimpt. Binnen de actieve beroepsbevolking groeit het aandeel ouderen sterk en neemt de instroom van jongeren af. Om mensen langer actief te houden worden er verschillende maatregelen voorgesteld, zoals het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd. Oudere medewerkers aan het werk houden (en weer aan het werk krijgen) wordt steeds belangrijker. Daarom is het van belang om werkomstandigheden te creëren die het voor de oudere medewerker mogelijk maken op een prettige manier te blijven werken. De vraag is dan ook:

hoe kunnen we ervoor zorgen dat de werkomgeving de beleving en arbeidsproductiviteit van de oudere medewerker blijft ondersteunen?

Deelnemers krijgen:

- Concrete kennis voor huisvestings- en personeelsbeleid over de beleving van de werkomgeving en ervaren ondersteuning van de arbeidsproductiviteit van oudere medewerkers
- Een checklist met oplossingen en maatregelen, in de werkomgeving, die oudere medewerkers kunnen blijven ondersteunen in hun arbeidsproductiviteit

Onderzoeksvragen

De volgende vragen staan centraal in het onderzoek:

- Welke fysieke en cognitieve veranderingen als gevolg van veroudering hebben een impact op de werkvloer?
- In hoeverre is er een verband tussen leeftijd en de beleving van de huisvesting: beleven oudere medewerkers de werkomgeving anders dan jongere medewerkers?
- In hoeverre is er een verband tussen leeftijd en de ervaren ondersteuning van de arbeidsproductiviteit?
- Speelt het type kantoorconcept bij oudere medewerkers een rol in de beleving van de werkomgeving?
- Welke kantoor typen zijn het meest ondersteunend voor de arbeidsproductiviteit van oudere medewerkers?
- Aan welke interventies gericht op de werkomgeving hebben oudere medewerkers behoefte?
- Aan welke interventies gericht op de organisatie en het gebruik van de werkomgeving hebben oudere medewerkers behoefte?

Onderzoeksonderdelen

Om een antwoord te krijgen op deze onderzoeksvragen zet het CfPB een onderzoek op dat zich enerzijds richt op bestaande kennis en daaropvolgend een kwantitatieve en een kwalitatieve verdiepingsslag inhoudt. Bij de opzet en uitvoering van dit onderzoek zal er rekening worden gehouden met de kennisbehoefte van geïnteresseerde onderzoekspartners. De volgende vier onderzoeksonderdelen worden beoogd:

Onderdeel 1 - Literatuuronderzoek

Er wordt een literatuuronderzoek uitgevoerd waarin de lichamelijke en cognitieve veranderingen aan bod komen die betrekking hebben op veroudering en die een invloed kunnen hebben op het werkproces en de productiviteit. Ook wordt de mogelijkheid van ouderen om zich aan te passen aan deze veranderingen bekeken en de manier waarop managers hier in de praktijk rekening mee houden.

Onderdeel 2 - Crosscase onderzoek naar beleving en productiviteit

Hierbij worden de verschillen in tevredenheid over de werkomgeving tussen jongere en oudere medewerkers naast elkaar gelegd. In de analyses zal ook rekening gehouden worden met het kantoorconcept. De cross-case analyses zullen het antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn oudere medewerkers meer of minder tevreden over bepaalde huisvestingsaspecten dan jongere medewerkers?
- Vinden oudere medewerkers bepaalde aspecten meer belangrijk dan jongere medewerkers?
- Heeft het kantoorconcept een invloed op de mate waarin oudere medewerkers de werkomgeving ondersteunend vinden voor de arbeidsproductiviteit?
- Heeft het kantoorconcept invloed op de beleving en de gepercipieerde productiviteit van oudere medewerkers?

In deze kwantitatieve fase zal er cross-case onderzoek worden gedaan op basis van de WODI Light database. Op dit moment bestaat de database uit gegevens van ongeveer 6500 respondenten. Deze database bevat de gegevens die door middel van de WODI Light vragenlijst in 13 organisaties werden verzameld.

Onderdeel 3 - Verdiepingslag onderzoek

In een derde, kwalitatief onderdeel zullen er een aantal semigestructureerde diepte-interviews worden gehouden met oudere medewerkers. Deze kwalitatieve verdiepingslag zal leiden tot een verduidelijking van de specifieke ervaringen van oudere medewerkers in de werkomgeving. In deze interviews zal in het bijzonder ook aandacht gegeven worden aan gewenste praktische oplossingen en interventiemogelijkheden om de werkomgeving prettiger en meer ondersteunende maken deze medewerkers.

Onderdeel 4 - Discussiebijeenkomsten met experts op huisvestingsgebied

De bevindingen die in de vorige onderdelen verzameld werden zullen vervolgens voorgelegd worden aan een deskundig panel van beleidmakers en praktijkmensen uit de wereld van personeelmanagement en gebouwbeheer. Deze bijeenkomsten zijn gericht op het valideren van de onderzoeksresultaten en het inventariseren en aanvullen van praktische verbetermogelijkheden.

Wat kunnen wij voor u betekenen?

1. Literatuuronderzoek

Cognitieve en lichamelijke veranderingen en aanpassingsmogelijkheid, huidige maatregelen werkgevers (leeftijdsbewust beleid)

2. WODI Light cross-case onderzoek

Verskil in beleving van de werkomgeving tussen leeftijdsgroepen, verschil in beleving van oudere medewerkers tussen kantoor typen

3. Diepte interviews met oudere medewerkers

Interpretatie en verklaring van resultaten, achterhalen van verbetermogelijkheden en behoeften binnen de werkomgeving.

4. Discussiebijeenkomsten met experts

Presentatie voorlopige onderzoeksresultaten, bespreken interventiemogelijkheden ter verbetering van de werkomgeving voor ouderen.

Resultaat

Vanuit literatuur overzicht van mogelijke aandachtspunten en daarbij passende praktische oplossingen

Inzicht in de eventuele verschillen in beleving tussen leeftijdsgroepen en tussen kantoor typen

Validatie analyseresultaten en beter inzicht in problemen en verbetermogelijkheden

Validatie onderzoeksresultaten en input voor verbetermogelijkheden binnen de werkomgeving voor oudere medewerkers

Deelnemen aan het onderzoek

Voor dit onderzoek zijn we op zoek naar partijen die graag willen weten hoe het zit met dit onderwerp en bereid en in staat zijn het onderzoek financieel te ondersteunen. De kosten van het onderzoek en de geplande bijeenkomsten zijn 100.000 euro. Het onderzoek zoals beschreven, zal een doorlooptijd van ongeveer een jaar hebben. Naar aanleiding van het onderzoek zullen de mogelijkheden voor vervolgonderzoek en de oprichting van een kenniskring voor vergrijzing worden besproken. Met uw investering maakt u het mogelijk dat het CfPB de wetenschappelijke kennis op het gebied van vergrijzing in de werkomgeving kan uitbreiden.

Organisatiespecifiek onderzoek

Het is ook mogelijk om gericht onderzoek binnen uw eigen organisatie te doen naar vraagstukken op het terrein van vergrijzing. In dat geval betaalt u de kosten van het onderzoeksproject. Het CfPB mag de onderzoeksresultaten - als gewenst geanonimiseerd - gebruiken voor generieke kennisontwikkeling. U bent in dit geval ook uitgenodigd voor de bijeenkomsten die worden georganiseerd rondom het generieke vergrijzingonderzoek.

Center for People and Buildings

De stichting Kenniscentrum Center for People and Buildings (CfPB) richt zich op de relatie tussen mens, werk en werkomgeving met als doel het bevorderen van onderzoek, productontwikkeling en kennisoverdracht op dit gebied. Het kenniscentrum doet dit voor en met overheden en bedrijven.

Er is een drietal kernactiviteiten:

- Het opsporen van relevante behoeften aan wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.
- Het initiëren, begeleiden en (doen) uitvoeren van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling.
- Het overdragen van kennis via publicaties, voordrachten en praktisch toepasbare instrumenten.

De Stichting Kenniscentrum Center for People and Buildings is een door de fiscus erkende algemeen nut beogende instelling (ANBI). Over het onderzoek van het CfPB wordt gepubliceerd in de professionele en wetenschappelijke pers. De in het CfPB deelnemende partijen hebben met het CfPB geen opdrachtgever – opdrachtnemer relatie. Er wordt een bijdrage aan onderzoek en ontwikkeling gegeven die door de empirische situatie bijdrageverstrekkers direct rendement oplevert. Bijdrageverstrekkers verschaffen voor een goed verlopend onderzoek vrije toegang tot hun organisatie (medewerkers, documenten etc.).

Contact

Voor meer informatie
Center for People and Buildings
Kluyverweg 6
2629 HT Delft
www.cfpb.nl

Iris de Been
T: 015-2786261
E: I.deBeen@tudelft.nl

Evi De Bruyne
T: 015-2781114
E: E.deBruyne@tudelft.nl

